

Василь ДЕРІЙ

ОЗНАКИ ДЕРЖАВНОСТІ

Оповідання

Наблизалися до кінця шкільні канікули. Семикласник Богданко Осадця, як і його ровесники, готувався до школи. На письмовому столі лежало близько двох десятків новеньких зошитів, кулькова ручка, підремонтований старенький портфель. Поряд на кріслі висуваний старий костюмчик. У ньому Богданко виглядатиме охайним на першOVERесневій лінійці.

Останнім часом їх сім'я переживає, як говорить мама, матеріальну скруту. Та сутужно тепер живеється всім. І на те багато причин. Головне, що Україна, наша держава, стала незалежною.

Вчора була п'ята річниця Незалежності. Дорослі з білої вулиці допізна засиділись за розмовами. А поговорити було про що. Бо і вчителям, і лікарям не виплачують зарплатні. Не працюють підприємства. Винуватців минішніх негараздів чимало, і всі вони, певною мірою, владні мужі, що не хочуть або не вміють захистити своїх людей від злиднів.

Говорили довго, аж поки не дійшли згоди, що наржанням та плачем ні Україні, ні собі не зарадиш. Тому порятунку треба шукати всім разом і кожному зокрема.

Наступний день 25 серпня, можливо, так би і проминув непомітно, як би не оте повідомлення у ранкових вістях київського радіо. Диктор сповістила про початок грошової реформи. І про те, що у вересні буде вводиться гривня.

Почувши це, Богданко радісно словістив дідусю:

— Дідусю, гривню вводять!

— Що ти сказав? Чи може мені причулося? — перепитав старенький. Бо він і справді міг не дочути. Як не як, а вже 85 літ. Хоч пам'ять у нього та зір чудові.

Дідусь на якусь мить замислився, а потім сказав:

— Нарешті!.. Нарешті українці знову матимуть свої національні гроші.

Богданко перепитав.

— Та невже це так важливо, які гроші? Он дядько Пилип Гендлярчук каже, що для нього немає значення, які гроші ходитимуть в Україні, лиш би ними були набиті кишені, щоб ні в чому собі не відмовляти.

Дідусь, як досвідчений педагог, блискавично зрозумів, про що йдеться:

— Богданчику, хіба варто прислухатись до слів отого Пилипа-бузисмена?

Хлопець поправив дідусю:

— Дідусю, не бузисмен, а бізнесмен.

— А я й кажу, що спекулянт. Бо хіба його можна назвати підприємцем, коли він за будь-який товар втридорого здере! Такий за доляри чи марки всю Україну за кордон спродасть, а потім і сам добровільно поїде у закордонне рабство здаватись. Лиш би добре заплатили. З такими України не збудуєш.

Хлопчик уважно слухав дідусю, очікуючи слушної нагоди, щоб ще щось його запитати про нові національні гроші.

— Дідусю, а що дадуть Україні гривні? Хіба від цього станемо краще жити?

— Звичайно, Богданчику, що краще жити відразу не

станемо, бо для цього щонайменше потрібні десятиліття.

І хоч ти ще багато чого не розумієш, але я скажу тобі таке. Гривні — це не просто гроші. Це — ознака державності нашої України, яку вже тепер стали визнавати багато країн світу, що до речі, нам дуже необхідно. А купон-карбованці були тимчасовими грошима, що знецінились у двадцять тисяч разів. З гривнею подібного не станеться ніколи. Бо це наша національна валюта.

Богданко задумався. Йому хотілося швидше побачити новенькі українські гроші, на яких, кпжуть, будуть зображені видатні українські діячі: князі Володимир Великий і Ярослав Мудрий, гетьмани Богдан Хмельницький та Іван Мазепа, письменники Тарас Шевченко, Іван Франко, Президент Української Народної Республіки Михайло Грушевський.

Тим часом дідусь продовжував свою розмову.

— А знаєш, у дитинстві, за часів Української Народної Республіки, мені довелось бачити гривні. Мені їх показував мій тато. А в середині сорокових років я чув про біфони. Це також наші українські гроші, якими розплачувались вояки Української Повстанської Армії.

— Дідусю, — сором'язливо і тихо промовив Богдан, — я обіцяю тобі, що про наші українські гроші обов'язково довідаюся ще більше, і друзям своїм розповім. Бо це одна із сторінок нашої великої української історії.

Почувши ці слова, дідусь відчув задоволення, що із Богданка виросте справжній українець.

— От і домовились, — сказав він і пригорнув онука до себе. — А за приємну новину щиро дякую!

Через три тижні дідусь отримав пенсію гривнями. Він довго роздивлявся їх, а потім сам до себе сказав:

— Гарні! Дякую тобі, Боже, що дав мені дочекатися цього щасливого дня! І я на власні очі бачу: у нас своя держава, своя Україна!

М. Тернопіль

